

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

А а	Б б	В в	Г г	Ґ ґ	Д д
Е е	Є є	Ж ж	З з	И и	Е е
І і	Ї ї	Й й	К к	Л л	М м
Н н	О о	П п	Р р	С с	Т т
У у	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш
Щ щ	Ь ь	Ю ю	Я я		

ПРАВИЛЬНО ВИМОВЛЯЙ, НАГОЛОШУЙ, ПИШИ

Аеродром	ліворуч	температура
будь ласка	механік	тепер
ввечері	мізинець	терпуг
вдень	мільйон	трамвай
взїмку	назад	тролейбус
вісімдесяті	напам'ять	фанера
влїтку	океан	фартух
восені	попереду	футбол
вперед	посередині	цемент
вранці	портрет	чернетка
вчора	праворуч	шеренга
гардероб	п'ятдесят	шістнадцять
гектар	п'ятдесяті	шістдесят
гвинтівка	п'ятсот	шістдесяті
до побачення	революція	шістсот
державна	республіка	щогодні
дисциплїна	сигнал	щоденно
ззаду	сімдесяті	щотїжня
їнженер	телеграма	юннат
кілометр	телефон	ярина

МОВА І МОВЛЕННЯ

Пригадай!

- ▶ **Мовлення** — це здатність людини спілкуватися з іншими людьми усно чи письмово.
- ▶ **Культура мовлення** — це правильність, чіткість, точність, виразність мовленого слова, доцільність його вживання, багатство словникового запасу. Культура спілкування передбачає вживання ввічливих слів.

Потренуйся!

1. Спиши текст. Що дає людині знання рідної мови?

Найбільше і найдорожче добро кожного народу — це його мова, та жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування.

Панас Мирний

- Зроби звуко-буквений аналіз виділених слів.
2. Прочитай вірш Володимира Сосюри. З чим автор порівнює мову? До чого закликає у вірші?

Як сонця безсмертного коло,
Що креслить у небі путі,
Любіть свою мову й ніколи
Її не забудьте в житті.
Вона, як зоря пурпурова,
Що сяє з небесних висот,
І там, де звучить рідна мова,
Живе український народ.

- Спиши вірш. Підкресли спонукальне речення.

3. Запиши приказки і прислів'я.

1. Слів не **розкидаєш** — добру славу маєш. 2. Слово без діла нічого не варте. 3. Добре слово краще за цукор і мед. 4. **Холодним** словом серця не запалиш. 5. Слово — не стріла, а раниць глибоко.

- Чого вчать ці прислів'я?
- Поділи виділені слова на склади для переносу.

4. Прочитай текст і поміркуй над прочитаним.

Слово — найтонше доторкання до серця, воно може стати і ніжною запашною квіткою, і живучою водою, що повертає віру в добро, і **гострим** ножем, і розжареним залізом, і брудом. Мудре і добре слово дає **радість**, нерозумне і зле, необдумане і нетактовне — приносить **біду**.

Ніна Кидисюк

- Склади власне речення про те, що нам дає мудре і добре слово.
- Добери антоніми до виділених слів.

5. Прочитай текст. Спиши.

Україна — це тихі води і ясні зорі, зелені сади, білі хати, лани **золотої** пшениці, медові та молочні ріки...

Україна — розкішний вінок із руті і барвінку, що над ними **свігять** заплакані золоті зорі...

Степан Васильченко

- Якого ставлення потребує рідна мова?
- Запиши звукові моделі виділених слів.

6. Прочитай вірш.

Найрідніша

Батьківщино, земле рідна,
Земля сонячна і хлібна,
Ти навек у нас одна.
Ти, як мати, найрідніша,
Ти з дитинства наймиліша,
Ти і взимку найтепліша —
Наша отча сторона.

Микола Сингаївський

- Спиши перше речення вірша. Продовж речення:
Україна — найрідніша, ..., ...

7. Прочитай текст. Перекажи його.

Мова — це наша історія і сучасність. Вона не лише засіб пізнання світу й не лише засіб спілкування людей. У ній переплелися думки і почуття людей, звуки і барви природи.

Мова з нами у повсякденному житті. Мова пов'язує нас з минулим та зберігає надбання людства для майбутнього. Саме через мову передається естафета духовних цінностей від покоління до покоління.

- Напиши 5 речень про те, що вирізняє українців з-поміж інших націй.

8. Прочитай текст.

«Флешка» — це знімний носій інформації, який має дуже компактні розміри. Невеликий шматочок пластику дозволяє зберігати й переносити великі обсяги інформації і зчитувати її на комп'ютерах, ноутбуках, планшетах, телеві-